

ЗАКОН за защита на лица, застрашени във връзка с наказателно производство

Обн. - ДВ, бр. 103 от 23.11.2004 г., в сила от 24.05.2005 г.; изм. бр. 82 от 10.10.2006 г.; доп., бр. 33 от 28.03.2008 г.; изм. и доп., бр. 66 от 25.07.2008 г., в сила от 26.09.2008 г.; изм., бр. 82 от 16.10.2009 г.; изм. и доп., бр. 21 от 08.03.2014 г., в сила от 09.04.2014 г.; изм., бр. 53 от 27.06.2014 г.; изм. и доп., бр. 44 от 29.05.2018 г.; изм., бр. 17 от 26.02.2019 г.; изм. и доп., бр. 11 от 07.02.2020 г.; изм., бр. 16 от 23.02.2021 г.; изм. и доп., бр. 80 от 24.09.2021 г.

Глава първа ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. Този закон урежда условията и реда за осигуряване на специална защита от страна на държавата на лица, застрашени във връзка с наказателно производство, и на лица, пряко свързани с тях, когато не могат да бъдат защитени със средствата, предвидени в Наказателно-процесуалния кодекс .

Чл. 2. (Изм. - ДВ, бр. 44 от 2018 г.) Целта на закона е да подпомага борбата с тежките умишлени престъпления и с организираната престъпност, като осигурява специална защита на лицата, чиито показания, обяснения или информация са от съществено значение за наказателното производство.

Чл. 3. (Изм. - ДВ, бр. 66 от 2008 г., в сила от 26.09.2008 г.) Специална защита по този закон могат да получат следните застрашени лица:

1. (изм. - ДВ, бр. 66 от 2008 г., в сила от 26.09.2008 г.) участници в наказателно производство - свидетел, частен обвинител, граждански ищец, обвиняем, подсъдим, вещо лице, поемно лице;

2. осъден;

3. лица, пряко свързани с лицата по т. 1 и 2 - възходящи, низходящи, братя, сестри, съпруг или лица, с които се намират в особено близки отношения.

Чл. 4. (Изм. - ДВ, бр. 21 от 2014 г., в сила от 09.04.2014 г.) Застрашените лица могат да получат специална защита, когато показанията, обясненията или информацията на лицата по чл. 3, т. 1 и 2 осигуряват доказателства от съществено значение в наказателни производства по тежки умишлени престъпления от общ характер и по всички престъпления, извършени по поръчение или в изпълнение на решение на организирана престъпна група.

Глава втора СПЕЦИАЛНА ЗАЩИТА НА ЗАСТРАШЕНИ ЛИЦА (Загл. изм. - ДВ, бр. 44 от 2018 г.)

Раздел I

Същност на специалната защита на застрашени лица и видове защита (Загл. изм. - ДВ, бр. 44 от 2018 г.)

Чл. 5. (Изм. - ДВ, бр. 44 от 2018 г.; изм., бр. 80 от 2021 г.) (1) Специална защита по смисъла на този закон е прилагането на комплекс от мерки за защита и дейности, предприемани от определени държавни органи, за да се намали рискът от осъществяване на противоправни посегателства спрямо лицата по чл. 3 и да се повиши тяхната безопасност.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 80 от 2021 г.) Специалната защита се осъществява чрез предварителна защита и Програма за защита на застрашени лица при условията на конспиративност по ред и начин, определени с акт на министъра на правосъдието.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 80 от 2021 г.) Предварителната защита представлява комплекс от мерки, който осигурява незабавна защита на застрашено лице. Предварителната

защита се прилага до издаване на акта на министъра на правосъдието или до вземане на решението на Съвета по защита по чл. 17 за срок до 30 дни, който може да бъде удължен при необходимост с не повече от 30 дни.

(4) Програмата за защита на застрашени лица, наричана по-нататък „Програма за защита“, представлява комплекс от мерки, предприемани по отношение на лица, получили статут на защитени лица по този закон.

(5) Специалната защита може да включва и дейности по осигуряване на социална, медицинска, психологическа, правна и финансова помощ, подпомагащи интеграцията на лицето в новата среда.

(6) Мерките по специалната защита са задължителни за всички органи на държавна власт и местното самоуправление, както и за всички юридически и физически лица.

(7) При изпълнение на специалната защита Бюрото по защита може да иска съдействие от всички органи, което не може да бъде отказано.

(8) (Изм. - ДВ, бр. 80 от 2021 г.) Министърът на правосъдието може да сключва споразумения за сътрудничество и взаимодействие и да издава съвместни инструкции за взаимодействие с органите на държавна власт и местно самоуправление относно реда и предпоставките за оказване на съдействие по този закон.

Чл. 6. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 66 от 2008 г., в сила от 26.09.2008 г.; изм., бр. 44 от 2018 г.; изм. и доп., бр. 80 от 2021 г.) (1) Предварителната защита включва следните мерки:

1. лична физическа охрана;
2. охрана на имуществото;
3. настаняване на безопасно място;

4. (доп. - ДВ, бр. 80 от 2021 г.) настаняване в друго място за изтърпяване на наказанието или за изпълнение на мярката за неотклонение задържане под стража.

(2) Програмата за защита включва следните мерки:

1. промяна на мястото на живеене в страната;
2. промяна на мястото на работа;
3. промяна на детската ясла или институция в предучилищното, училищното и висшето образование;

4. (доп. - ДВ, бр. 80 от 2021 г.) настаняване в друго място за изтърпяване на наказанието или за изпълнение на мярката за неотклонение задържане под стража;

5. релокация в друга държава при условията на чл. 27, ал. 1, т. 1 и 2.

(3) Мерките по ал. 1 и 2 може да се прилагат заедно или поотделно.

(4) При необходимост мерките по ал. 1 може да се прилагат заедно с мерки по ал. 2 при условията на чл. 17а, докато съществуват причините за това, но за срок, не по-дълъг от определения в чл. 5, ал. 3.

(5) С изричното писмено съгласие на защитеното лице, при прилагане на мерките по ал. 2 може да се създават нови основни данни за него, които не може да са еднакви с чужди основни данни. За времето, през което лицето ползва документи с нови основни данни, то не може да ползва и документи с предходните си основни данни.

(6) Новите основни данни и издадените във връзка с тях документи по ал. 5 се унищожават след отпадане на необходимостта от тяхното обработване.

(7) (Изм. - ДВ, бр. 80 от 2021 г.) По искане на защитеното лице, направено преди прекратяване на действието на Програмата за защита, министърът на правосъдието може да разреши използването на новите основни данни и издадените въз основа на тях документи и след приключване на Програмата за защита.

(8) Участието в наказателни производства на застрашени лица, които са получили специална защита по смисъла на този закон, при наличието на възможност за това, се осъществява чрез видеоконференция или телефонна конференция по реда на Наказателно-процесуалния кодекс.

Чл. 7. (Изм. - ДВ бр. 82 от 10.10.2006 г.; изм., бр. 66 от 2008 г., в сила от 26.09.2008 г.; изм., бр. 44 от 2018 г.) Личната физическа охрана на лице е дейност по защита на телесната му неприкосновеност от противоправни посегателства, тяхното предотвратяване и пресичане, при която лицето изпълнява указанията за безопасност, предписани от Бюрото по защита или от съответния служител. Охраната може да бъде денонощна, за определени часове или за определени случаи.

Чл. 8. (Изм. - ДВ, бр. 44 от 2018 г.) Охраната на имуществото е дейност по възпрепятстване на противоправни посегателства върху движимо или недвижимо имущество, което лицето ползва или обитава.

Чл. 9. (Изм. - ДВ, бр. 21 от 2014 г., в сила от 09.04.2014 г.; изм., бр. 44 от 2018 г.) Настаняването на безопасно място е незабавно преместване на застрашеното лице на друго място, различно от обичайното му местоживеене.

Чл. 10. (Изм. - ДВ, бр. 44 от 2018 г.) Мерките по чл. 6, ал. 2, т. 1 - 4 се прилагат до отпадане на застрашеността по чл. 1.

Чл. 11. (Отм. - ДВ, бр. 66 от 2008 г., в сила от 26.09.2008 г.).

Чл. 12. (Изм. - ДВ, бр. 66 от 2008 г., в сила от 26.09.2008 г.; изм., бр. 44 от 2018 г.) Прилагането на мерките по чл. 6 не освобождава защитеното лице от изпълнение на задълженията му към държавата или към трети лица, за което Бюрото по защита му оказва съдействие.

Раздел II

Компетентни органи

Чл. 13. (Доп. - ДВ, бр. 33 от 2008 г.; изм. и доп., бр. 66 от 2008 г., в сила от 26.09.2008 г.; изм., бр. 21 от 2014 г., в сила от 09.04.2014 г.; изм. и доп., бр. 44 от 2018 г.; изм., бр. 80 от 2021 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 21 от 2014 г., в сила от 09.04.2014 г.; изм., бр. 44 от 2018 г.; изм., бр. 80 от 2021 г.) Специалната защита се осъществява от Бюрото по защита при министъра на правосъдието.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 33 от 2008 г.; отм., бр. 66 от 2008 г., в сила от 26.09.2008 г.; нова, бр. 21 от 2014 г., в сила от 09.04.2014 г.; изм., бр. 44 от 2018 г.; изм., бр. 80 от 2021 г.) Контролът върху дейността на Бюрото по защита се осъществява от министъра на правосъдието.

(3) (Отм. - ДВ, бр. 66 от 2008 г., в сила от 26.09.2008 г.; нова, бр. 21 от 2014 г., в сила от 09.04.2014 г.; изм., бр. 44 от 2018 г.) Контролът върху изпълнението на специалната защита се осъществява от Съвет по защита на застрашените лица, наричан по-нататък „Съвет по защита“.

(4) (Нова - ДВ, бр. 44 от 2018 г.; изм., бр. 80 от 2021 г.) Средствата за осъществяване на дейността на Бюрото по защита се осигуряват от бюджета на Министерството на правосъдието.

(5) (Отм. - ДВ, бр. 66 от 2008 г., в сила от 26.09.2008 г.; нова, бр. 21 от 2014 г., в сила от 09.04.2014 г.; предишна ал. 4, бр. 44 от 2018 г.; изм., бр. 80 от 2021 г.) Средствата за осъществяване на дейността на Съвета по защита се осигуряват от бюджета на Министерството на правосъдието.

(6) (Отм. - ДВ, бр. 66 от 2008 г., в сила от 26.09.2008 г.).

Чл. 13а. (Нов - ДВ, бр. 66 от 2008 г., в сила от 26.09.2008 г.; изм., бр. 21 от 2014 г., в сила от 09.04.2014 г.; изм., бр. 44 от 2018 г.; изм., бр. 80 от 2021 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 80 от 2021 г.) Съветът по защита се състои от: министъра на правосъдието, министъра на вътрешните работи, председателя на Върховния касационен съд, главния прокурор и председателя на Държавна агенция „Национална сигурност“.

(2) Съветът по защита:

1. (изм. - ДВ, бр. 44 от 2018 г.; изм., бр. 80 от 2021 г.) разглежда писмените отчети на министъра на правосъдието относно изпълнението на специалната защита;

2. (изм. - ДВ, бр. 44 от 2018 г.) разглежда предложения за предоставяне на специална защита в случаите, предвидени в закона.

(3) Заседанията на Съвета по защита се ръководят от министъра на правосъдието.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 44 от 2018 г.) В случаите по ал. 2, т. 1 Съветът по защита провежда заседания на всеки шест месеца.

(5) В случаите по ал. 2, т. 2 Съветът по защита провежда заседание в срок три дни от постъпване на предложението. При отсъствие или невъзможност за участие на някой от членовете той се представлява от оправомощен негов заместник.

(6) Решенията на Съвета по защита се вземат с мнозинство повече от половината от присъстващите членове и са окончателни.

(7) Съветът по защита приема правила за работата си.

(8) (Изм. - ДВ, бр. 44 от 2018 г.) Членовете на Съвета по защита не могат да разгласяват информацията, която им е станала известна във връзка с изпълнението на специалната защита.

Чл. 14. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 66 от 2008 г., в сила от 26.09.2008 г.; изм. и доп., бр. 21 от 08.03.2014 г., в сила от 09.04.2014 г.; изм. и доп., бр. 44 от 2018 г.; изм., бр. 17 от 2019 г.; изм. и доп., бр. 11 от 2020 г.; изм., бр. 80 от 2021 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 66 от 2008 г., в сила от 26.09.2008 г.; изм., бр. 21 от 2014 г., в сила от 09.04.2014 г.; доп., бр. 44 от 2018 г.; изм., бр. 80 от 2021 г.) Бюрото по защита е самостоятелна организационна структура - „Бюро по защита на застрашени лица“ към министъра на правосъдието. Бюрото по защита е юридическо лице със седалище София. Министърът на правосъдието назначава ръководителя на Бюрото по защита и служителите в него по ред и начин, определени с правилника за прилагане на закона.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 21 от 2014 г., в сила от 09.04.2014 г.; изм., бр. 44 от 2018 г.; изм., бр. 80 от 2021 г.) Дейността на Бюрото по защита се осъществява под ръководството на ръководител, чиито правомощия се определят с този закон и с правилника за прилагане на закона.

(3) (Нова - ДВ, бр. 21 от 2014 г., в сила от 09.04.2014 г.; изм., бр. 44 от 2018 г.) Наред с функциите си по осъществяване на специалната защита Бюрото по защита:

1. организира и осъществява личната физическа охрана на защитени свидетели, техни възходящи, низходящи, братя, сестри, съпруг или лица, с които те са в особено близки отношения, при условията и по реда на Наказателно-процесуалния кодекс;

2. (изм. - ДВ, бр. 44 от 2018 г.; отм., бр. 80 от 2021 г.) ;

3. (изм. - ДВ, бр. 44 от 2018 г.; отм., бр. 80 от 2021 г.) ;

4. (нова - ДВ, бр. 11 от 2020 г.; отм., бр. 80 от 2021 г.) ;

5. (изм. - ДВ, бр. 44 от 2018 г.; предишна ал. 4, бр. 11 от 2020 г.) получава от Министерството на вътрешните работи, от Държавна агенция „Национална сигурност“ и от други държавни органи информация, свързана с изпълнението на функциите си.

(4) (Предишна ал. 3 - ДВ, бр. 21 от 2014 г., в сила от 09.04.2014 г.; изм., бр. 44 от 2018 г.; изм., бр. 17 от 2019 г.) Бюрото по защита изгражда, поддържа и съхранява база данни за лицата, на които е предоставена специална защита, в съответствие с изискванията за защита на личните данни.

(5) (Предишна ал. 4 - ДВ, бр. 21 от 2014 г., в сила от 09.04.2014 г.; изм., бр. 44 от 2018 г.; изм., бр. 80 от 2021 г.) Бюрото по защита не може да разгласява информацията, която му е известна във връзка с изпълнението на специалната защита освен след решение на Съвета по защита, взето с мнозинство от 2/3 от членовете му.

(6) (Предишна ал. 5 - ДВ, бр. 21 от 2014 г., в сила от 09.04.2014 г.; отм., бр. 44 от 2018 г.).

(7) (Нова - ДВ, бр. 66 от 2008 г., в сила от 26.09.2008 г.; отм., бр. 21 от 08.03.2014 г., в сила от 09.04.2014 г., заменена с предишна ал. 6, изм. - ДВ, бр. 21 от 2014 г., в сила от 09.04.2014 г.; изм., бр. 44 от 2018 г.; изм., бр. 80 от 2021 г.) Бюрото по защита се отчита на всеки 6 месеца пред министъра на правосъдието за изразходваните средства по приложение на специалната защита - общо и за всеки конкретен случай.

(8) (Нова - ДВ, бр. 66 от 2008 г., в сила от 26.09.2008 г.; отм., бр. 21 от 08.03.2014 г., в сила от 09.04.2014 г.)

Чл. 14а. (Нов - ДВ, бр. 66 от 2008 г., в сила от 26.09.2008 г.; изм., бр. 44 от 2018 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 44 от 2018 г.) На служителите от Бюрото по защита, които осигуряват или прилагат мерките за изпълнение на специалната защита, временно може да се създават нови основни данни, които се използват само при изпълнение на служебните им задължения.

(2) Данните по ал. 1 се унищожават след отпадане на необходимостта от тяхното обработване.

Чл. 14б. (Нов - ДВ, бр. 66 от 2008 г., в сила от 26.09.2008 г.; изм., бр. 82 от 2009 г.; изм., бр. 44 от 2018 г.; изм., бр. 80 от 2021 г.) (1) В случаите по чл. 6, ал. 5 и чл. 14а, ал. 1 служебно се издават необходимите нови български лични документи.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 80 от 2021 г.) След издаване на документите по ал. 1 на защитените лица и по искане на ръководителя на Бюрото по защита компетентните органи издават съответните удостоверителни документи и актове за гражданско състояние по ред, определен в инструкциите по чл. 5, ал. 8.

Чл. 14в. (Нов - ДВ, бр. 21 от 2014 г., в сила от 09.04.2014 г.; изм., бр. 44 от 2018 г.; изм., бр. 80 от 2021 г.) Правилата за дейността на Бюрото по защита се определят от министъра на правосъдието. Устройството на Бюрото по защита се определя с правилника за прилагане на закона.

Чл. 14г. (Нов - ДВ, бр. 21 от 2014 г., в сила от 09.04.2014 г.) При изпълнение на правомощията си служителите на Бюрото по защита са длъжни да зачитат достойнството на гражданите и техните права и законни интереси.

Чл. 14д. (Нов - ДВ, бр. 21 от 2014 г., в сила от 09.04.2014 г.; изм., бр. 53 от 2014 г.; доп., бр. 44 от 2018 г.; изм., бр. 80 от 2021 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 53 от 2014 г.; доп., бр. 44 от 2018 г.) Служителите на Бюрото по защита при осъществяване на функциите си имат правата и задълженията по чл. 64, ал. 1, 2, 4, 5 и 6, чл. 65, 66, 70, чл. 72 - 74, чл. 76, 80, 91 и чл. 81 - в случаите по чл. 70, ал. 1, т. 1, 4 и 5, чл. 71, 77, чл. 85, 86, чл. 87, ал. 1, 2 и 5, чл. 89, 96 и чл. 100 от Закона за Министерството на вътрешните работи и по Указ № 904 за борба с дребното хулиганство (обн., ДВ, бр. 102 от 1963 г.; изм., бр. 36 от 1979 г., бр. 38 от 1998 г., бр. 96 от 2004 г., бр. 27 от 2009 г.; Решение № 3 на Конституционния съд на РБ - бр. 38 от 2011 г.; изм., бр. 93 от 2011 г.).

(2) (Изм. - ДВ, бр. 53 от 2014 г.) По отношение на служителите на Бюрото по защита се прилагат разпоредбите на част трета, глави седма - дванадесета от Закона за Министерството на вътрешните работи.

(3) (Нова - ДВ, бр. 44 от 2018 г.; отм., бр. 80 от 2021 г.) .

(4) (Нова - ДВ, бр. 44 от 2018 г.; изм., бр. 80 от 2021 г.) Служителите на Бюрото по защита при изпълнение на служебните си задължения могат да ползват специално облекло, отличителни знаци и служебни карти по образец и по ред, определени с правилника за прилагане на закона.

(5) (Нова - ДВ, бр. 44 от 2018 г.; изм., бр. 80 от 2021 г.) Размерът на допълнителните възнаграждения за специфични служебни дейности на служителите на Бюрото по защита, както и условията и редът за тяхното изплащане се определят от министъра на правосъдието.

Чл. 14е. (Нов - ДВ, бр. 21 от 2014 г., в сила от 09.04.2014 г.) Гражданите и длъжностните лица са длъжни да оказват съдействие на служителите от Бюрото по защита при изпълнение на техните задължения, включително да им предоставят сведения и документи при опазване на държавната, служебната и търговската тайна и личната информация.

Раздел III

Процедура за предоставяне на специална защита

(Изм. - ДВ, бр. 44 от 2018 г.)

Чл. 15. (Изм. - ДВ, бр. 21 от 2014 г., в сила от 09.04.2014 г.; изм., бр. 44 от 2018 г.; изм., бр. 80 от 2021 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 21 от 2014 г., в сила от 09.04.2014 г.; изм., бр. 44 от 2018 г.; изм., бр. 80 от 2021 г.) Предоставяне на специална защита се извършва по предложение на окръжния прокурор, а в съдебното производство - на съда, чрез Бюрото по защита, до министъра на правосъдието.

(2) Предложението за предоставяне на защита се прави служебно или по искане на:

1. застрашеното лице;
2. разследващия орган;
3. наблюдаващия прокурор;
4. началника на мястото за лишаване от свобода - за осъдени лица.

(3) В случаите по ал. 2, т. 2, 3 и 4 е необходимо и изричното писмено съгласие на застрашеното лице.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 21 от 2014 г., в сила от 09.04.2014 г.; изм., бр. 44 от 2018 г.; изм., бр. 80 от 2021 г.) Когато не се произнася служебно, окръжният прокурор или съдът разглежда искането незабавно след получаването му и внася обосновано предложение до министъра на правосъдието.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 44 от 2018 г.; изм., бр. 80 от 2021 г.) Отказът на прокурора или съда по ал. 4 може да се обжалва пред по-горния съд в 7-дневен срок. Решението по жалбата е окончателно.

Чл. 16. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 44 от 2018 г.; изм., бр. 80 от 2021 г.) (1) Предложението по чл. 15, ал. 1 трябва да е в писмен вид и да съдържа:

1. данни за съответното наказателно производство;
2. лични данни за застрашеното лице;
3. данни за това дали показанията, обясненията или информацията на застрашеното лице осигуряват доказателства от съществено значение за наказателното производство;
4. всички данни за наличието на реална заплаха за живота, здравето или имуществото на лицето във връзка с наказателното производство;
5. списък на лицата, запознати с показанията или информацията, с която разполага застрашеното лице;
6. (изм. - ДВ, бр. 44 от 2018 г.) данни за здравословното и психологическото състояние на застрашеното лице;
7. (изм. - ДВ, бр. 44 от 2018 г.) данни за наличие на заплаха, която застрашеното лице би представлявало за средата, в която ще бъде включено;
8. (изм. - ДВ, бр. 44 от 2018 г.) други данни, които са от значение за необходимостта от предоставяне на специална защита.

(2) Към предложението се прилага декларация от застрашеното лице за неговото семейно и материално състояние, както и за задълженията му към трети лица.

(3) (Нова - ДВ, бр. 44 от 2018 г.; изм., бр. 80 от 2021 г.) Предложението по ал. 1 се докладва на министъра на правосъдието със становище от ръководителя на Бюрото по защита относно възможността за осигуряване и вида на мерките за предварителна защита на лицето.

Чл. 16а. (Нов - ДВ, бр. 44 от 2018 г.; изм., бр. 80 от 2021 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 80 от 2021 г.) Министърът на правосъдието не допуска предоставянето или предоставя предварителна защита с акт, който се изпраща на Бюрото по защита за изпълнение и изготвяне на становище относно необходимостта и възможността за включване в Програмата за защита. Актът, с който се предоставя предварителна защита, е окончателен.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 80 от 2021 г.) За издадения акт по ал. 1 Бюрото по защита уведомява органа, внесъл предложението.

(3) (Отм. - ДВ, бр. 80 от 2021 г.)

(4) (Изм. - ДВ, бр. 80 от 2021 г.) Когато министърът на правосъдието намери, че не са налице условията за предоставяне на предварителна защита, предложението заедно с писменото становище на Бюрото по защита се изпраща незабавно на Съвета по защита за произнасяне.

Чл. 166. (Нов - ДВ, бр. 44 от 2018 г.; изм., бр. 80 от 2021 г.) (1) В изпълнение на акта за предварителна защита Бюрото по защита:

1. (изм. - ДВ, бр. 80 от 2021 г.) в най-кратък срок, но не по-късно от 5 дни от датата на акта на министъра на правосъдието, започва изпълнението на мерките по предварителна защита;

2. определя служител за връзка;

3. информира застрашеното лице за съдържанието на предварителната защита и за възможностите на Програмата за защита;

4. определя:

а) степента на заплахата за лицето, за което се отнася предложението;

б) здравословното и психологическото състояние на застрашеното лице;

в) наличието и степента на заплахата, която застрашеното лице би представлявало за средата, в която ще бъде включено;

5. изготвя становище относно възможността за включване на застрашеното лице в Програмата за защита, за вида на подходящите мерки и за първоначалния им срок.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 80 от 2021 г.) Застрашеното лице подписва декларация за запознаване със съдържанието на предоставената предварителна защита и за задълженията му по чл. 19, ал. 2, т. 1 - 3, както и за съгласие за започване на прилагането ѝ, включително изследване на обстоятелствата по ал. 1, т. 4. Изпълнението на мерките по предоставянето на предварителна защита започва в срока по ал. 1, т. 1 от датата на подписване на декларацията. При отказ на застрашеното лице да подпише декларацията процедурата по предоставяне на специална защита се прекратява с акт на министъра на правосъдието, който е окончателен.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 80 от 2021 г.) При неизпълнение на задълженията, поети с декларацията по ал. 2, през времетраенето на предварителната защита по предложение на ръководителя на Бюрото по защита министърът на правосъдието прекратява изпълнението ѝ. В тези случаи се прекратява процедурата по включване в Програмата за защита, като лицето дължи възстановяване на направените разходи от Бюрото по защита в изпълнение на предоставената му предварителна защита.

Чл. 17. (Изм. - ДВ, бр. 21 от 2014 г., в сила от 09.04.2014 г.; изм. и доп., бр. 44 от 2018 г.; изм., бр. 80 от 2021 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 44 от 2018 г.; изм., бр. 80 от 2021 г.) Ръководителят на Бюрото по защита в срока на предварителната защита представя на министъра на правосъдието становището по чл. 166, ал. 1, т. 5.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 44 от 2018 г.; изм. изцяло, бр. 80 от 2021 г.) Министърът на правосъдието преценява обективността и степента на заплахата, както и възможността за включване в Програмата за защита, и когато установи, че:

1. са налице условията, предвидени в този закон, издава акт за предоставяне на защита, който изпраща за изпълнение на Бюрото по защита;

2. не са налице условията, предвидени в този закон за предоставяне на защита, изпраща незабавно на Съвета по защита предложението с писмено становище по него за разглеждането му по реда на чл. 13а, ал. 5.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 80 от 2021 г.) В случаите по ал. 2, т. 2 Съветът по защита с решението си предоставя защита или не допуска предоставянето на защита.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 44 от 2018 г.; изм., бр. 80 от 2021 г.) Актът на министъра на правосъдието се издава или решението на Съвета по защита се приема до изтичането на срока на предварителната защита и се съобщава на органа, внесъл предложението, чрез Бюрото по защита.

(5) (Нова - ДВ, бр. 44 от 2018 г.) В случаите на отказ да се предостави защита или при прекратяване на предварителната защита лицето е длъжно да не разгласява информацията, станала му известна по повод на предоставената защита.

Чл. 17а. (Нов - ДВ, бр. 66 от 2008 г., в сила от 26.09.2008 г.; изм., бр. 21 от 2014 г., в сила от 09.04.2014 г.; изм., бр. 44 от 2018 г.; изм., бр. 80 от 2021 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 21 от 2014 г., в сила от 09.04.2014 г.; изм., бр. 44 от 2018 г.; изм., бр. 80 от 2021 г.) При случаи, когато се налага незабавна промяна на вида на предоставената защита, ръководителят на Бюрото по защита може да нареди изпълнение и на други мерки от програмата с изключение на мярката по чл. 6, ал. 2, т. 5.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 21 от 2014 г., в сила от 09.04.2014 г.; изм., бр. 80 от 2021 г.) В случаите по ал. 1 ръководителят на Бюрото по защита уведомява незабавно министъра на правосъдието за направената промяна или за взетите мерки.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 21 от 2014 г., в сила от 09.04.2014 г.; изм., бр. 80 от 2021 г.) Когато министърът на правосъдието не одобри изпълнението на взетите по реда на ал. 1 мерки, той разпорежда прекратяването на действието им.

Чл. 17б. (Нов - ДВ, бр. 44 от 2018 г.; изм., бр. 80 от 2021 г.) (1) Органът, направил предложението за прилагане на специална защита, своевременно информира Бюрото по защита за развитието на наказателното производство, както и за допълнително възникнали обстоятелства, отразяващи се на степента на заплахата на защитеното лице.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 80 от 2021 г.) Необходимостта от продължаването на специалната защита за всяко защитено лице се оценява от Бюрото по защита на всеки 6 месеца от датата на нейното фактическо предоставяне, за което в едномесечен срок изготвя становище до министъра на правосъдието.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 80 от 2021 г.) Когато се налага изменение на вида на мярката за защита, Бюрото по защита в становището до министъра на правосъдието предлага изменение на вида на мярката за защита.

Раздел IV

Споразумение за прилагане на мерки по Програмата за защита

(Загл. доп. - ДВ, бр. 44 от 2018 г.)

Чл. 18. (Изм. - ДВ, бр. 21 от 2014 г., в сила от 09.04.2014 г.; доп. бр. 44 от 2018 г.; изм., бр. 80 от 2021 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 21 от 2014 г., в сила от 09.04.2014 г.; доп. бр. 44 от 2018 г.; изм., бр. 80 от 2021 г.) В тридневен срок от датата на акта на министъра на правосъдието по чл. 17, ал. 2, т. 1 или от датата на решението на Съвета по защита по чл. 17, ал. 3, с което се предоставя защита преди изтичане на срока на предварителната защита, Бюрото по защита сключва писмено споразумение за защита със застрашеното лице или с настойника или попечителя му, ако то е недееспособно.

(2) Лицето придобива статут на защитено лице от момента на подписване на споразумението.

(3) Споразумението няма характер на гражданскоправен договор по смисъла на Закона за задълженията и договорите .

(4) (Нова - ДВ, бр. 44 от 2018 г.) Защитеното лице дължи връщане на финансовите средства, използвани за неговата защита, в случай че прекратяването на действието на Програмата за защита е на основание чл. 20, т. 4.

Чл. 19. (Доп. - ДВ, бр. 21 от 2014 г., в сила от 09.04.2014 г.; изм. и доп. бр. 44 от 2018 г.; изм., бр. 80 от 2021 г.) (1) Споразумението съдържа:

1. (доп. - ДВ, бр. 21 от 2014 г., в сила от 09.04.2014 г.; изм., бр. 80 от 2021 г.) номера на акта на министъра на правосъдието или на решението на Съвета по защита за включване в Програмата за защита;

2. вида на мярката за защита и помощта, които се предоставят;

3. времетраенето на защитата;
4. (отм. - ДВ. бр. 44 от 2018 г.);
5. правата и задълженията на страните по Програмата за защита;
6. условията за оттегляне от споразумението;
7. датата и мястото на подписване и подписите на страните.

(2) Защитеното лице е длъжно през времетраенето на защитата да:

1. избягва контакти с криминално проявени лица;
2. се въздържа от действия, които могат да застрашат сигурността му или да попречат на изпълнението на Програмата за защита;
3. се съобразява с мерките за защита;
4. съобщава незабавно на Бюрото по защита чрез служителя за връзка всяка информация, която му е станала известна, относно предмета на наказателното производство, във връзка с което е придобило статут на защитено лице;
5. изпълнява задълженията си към физически и юридически лица, които са възникнали преди включването му в Програмата за защита и които не се изпълняват от държавата;
6. информира незабавно Бюрото по защита чрез служителя за връзка за всички промени в състоянието си и за извършваните от него дейности по време на изпълнението на Програмата за защита;
7. (доп. - ДВ. бр. 44 от 2018 г.) не разгласява включването си в Програмата за защита, както и друга информация, станала му известна по повод предоставената защита.

(3) Бюрото по защита е длъжно да:

1. изпълнява мерките за защита по споразумението;
2. осигурява присъствието на защитеното лице в наказателното производство;
3. не разгласява информацията, която му е известна във връзка с изпълнението на Програмата за защита.

Раздел V

Прекратяване действието на Програмата за защита

Чл. 20. (Изм. - ДВ, бр. 21 от 2014 г., в сила от 09.04.2014 г.; изм., бр. 44 от 2018 г.; изм., бр. 80 от 2021 г.) Действието на Програмата за защита се прекратява с акт на министъра на правосъдието:

1. при смърт на защитеното лице;
2. след отпадане на основанията за нейното прилагане;
3. с изтичане на срока, предвиден в споразумението;
4. (изм. - ДВ. бр. 44 от 2018 г.; изм., бр. 80 от 2021 г.) когато защитеното лице не изпълнява задълженията си при осъществяване на специалната защита, без да е уведомило и получило съответно разрешение от ръководителя на Бюрото по защита.

Чл. 21. (Изм. - ДВ, бр. 21 от 2014 г., в сила от 09.04.2014 г.; изм., бр. 44 от 2018 г.; изм., бр. 80 от 2021 г.) В случаите по чл. 20 министърът на правосъдието се произнася по предложение на Бюрото по защита, окръжния прокурор или съда.

Чл. 22. (Изм. - ДВ, бр. 21 от 2014 г., в сила от 09.04.2014 г.; изм., бр. 80 от 2021 г.) Действието на Програмата за защита може да бъде прекратено и по искане на защитеното лице, отправено до министъра на правосъдието чрез служителя за връзка.

Чл. 23. (Изм. - ДВ, бр. 21 от 2014 г., в сила от 09.04.2014 г.; изм., бр. 44 от 2018 г.; изм., бр. 80 от 2021 г.) Министърът на правосъдието се произнася по предложението на Бюрото по защита, на окръжния прокурор или на съда, или по искането на защитеното лице за прекратяване действието на Програмата за защита с акт за прекратяване, който е окончателен.

Раздел VI

Обработка на лични данни

(Отм. - ДВ, бр. 66 от 2008 г., в сила от 26.09.2008 г.)

Чл. 24. (Отм. - ДВ, бр. 66 от 2008 г., в сила от 26.09.2008 г.)

Чл. 25. (Отм. - ДВ, бр. 66 от 2008 г., в сила от 26.09.2008 г.)

Глава трета

МЕЖДУНАРОДНО СЪТРУДНИЧЕСТВО

Чл. 26. Въз основа на международен договор, по който Република България е страна, или при условията на взаимност Бюрото по защита може да иска и да оказва съдействие по осъществяване на защитата, предвидена в този закон.

Чл. 27. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 66 от 2008 г., в сила от 26.09.2008 г.; изм., бр. 21 от 2014 г., в сила от 09.04.2014 г.; изм., бр. 80 от 2021 г.) (1) (Предишен текст на чл. 27, изм., бр. 66 от 2008 г., в сила от 26.09.2008 г.) При условията на чл. 26 Бюрото по защита може да:

1. (изм. - ДВ, бр. 66 от 2008 г., в сила от 26.09.2008 г.) осъществява преместване (релокация) на защитено лице в другата държава, ако в Република България не може да бъде осъществена неговата защита;

2. иска осигуряване на временно пребиваване за определен срок на защитено лице в другата държава, както и лична физическа охрана, ако това е необходимо;

3. осигури местопребиваване на лице, преместено в Република България в рамките на Програмата за защита, по искане на другата държава;

4. осигури временно пребиваване в Република България на чуждо защитено лице за срок, посочен в молбата на другата държава, както и лична физическа охрана, ако това е необходимо.

(2) (Нова - ДВ, бр. 66 от 2008 г., в сила от 26.09.2008 г.; изм., бр. 21 от 2014 г., в сила от 09.04.2014 г.; изм., бр. 80 от 2021 г.) За взетите мерки по ал. 1 министърът на правосъдието в тридневен срок уведомява Съвета по защита.

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 1. (Нов - ДВ, бр. 44 от 2018 г.; изм., бр. 16 от 2021 г.; изм., бр. 80 от 2021 г.) По смисъла на този закон „**специфични служебни дейности**“ са пряко изпълняваните от служителите на Бюрото по защита при министъра на правосъдието дейности за организиране, осигуряване и осъществяване на специална защита, както и за организиране и осъществяване на охрана.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1а. (Предишен параграф 1 - ДВ, бр. 44 от 2018 г.; изм., бр. 17 от 2019 г.) Организацията и изпълнението на мерките по Програмата за защита, на дейността на Съвета по защита, на Бюрото по защита и на охраняващите екипи се уреждат с правилник за прилагане на закона, приет от Министерския съвет в тримесечен срок от влизането в сила на закона.

§ 2. Изпълнението на закона се възлага на министъра на правосъдието и министъра на вътрешните работи.

§ 3. Законът влиза в сила 6 месеца след обнародването му в "Държавен вестник".

Законът е приет от 39-то Народно събрание на 9 ноември 2004 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

Преходни и заключителни разпоредби към ЗАКОН за изменение и допълнение на Кодекса за социално осигуряване

(ДВ, бр. 82 от 10.10.2006 г.)

§ 11. В Закона за защита на лица, застрашени във връзка с наказателно производство (ДВ, бр. 103 от 2004 г.) в чл. 7 се правят следните изменения:

1. В ал. 2 думите "чл. 79" се заменят с "чл. 73".

2. В ал. 3 думите "чл. 80, ал. 1, т. 1, 3-5 и ал. 2" се заменят с "чл. 74, ал. 1, т. 1, 3 и 4 и ал. 2".

Преходни и заключителни разпоредби към ЗАКОН за изменение и допълнение на Закона за защита на лица, застрашени във връзка с наказателно производство (ДВ, бр. 66 от 25.07.2008 г., в сила от 26.09.2008 г.; изм., бр. 82 от 16.10.2009 г.)

§ 13. За заварените случаи по Програмата за защита се прилагат разпоредбите на този закон.

§ 14. В двумесечен срок от деня на обнародването на този закон Министерският съвет приема произтичащите от него изменения и допълнения в правилника за прилагане на закона. До приемането на съответните промени се прилагат действащите правила, доколкото не противоречат на този закон.

§ 15. (Изм. - ДВ, бр. 82 от 2009 г.) За практическата организация и изпълнение на мерките по Програмата за защита, условията и реда за издаване на българските лични документи на защитените лица и на служителите в Бюрото по защита с променени нови основни данни, за вида на издаваните документи, както и за срока за съхранение на създадените нови данни и издадените нови документи, както и за тяхното унищожаване, министърът на правосъдието, министърът на вътрешните работи и министърът на регионалното развитие и благоустройството издават съвместна инструкция в двумесечен срок от деня на обнародването на този закон.

Преходни и заключителни разпоредби към ЗАКОН за изменение и допълнение на Закона за българските документи за самоличност (ДВ, бр. 82 от 16.10.2009 г.)

§ 81. В Закона за защита на лица, застрашени във връзка с наказателно производство (обн., ДВ, бр. 103 от 2004 г.; изм., бр. 82 от 2006 г., бр. 33 и 66 от 2008 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 146 думите "документи за самоличност" се заменят с "български лични документи".

2. В § 15 от преходните и заключителните разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за защита на лица, застрашени във връзка с наказателно производство (ДВ, бр. 66 от 2008 г.) думите "документите за самоличност" се заменят с "българските лични документи".

Преходни и заключителни разпоредби към ЗАКОН за изменение и допълнение на Закона за защита на лица, застрашени във връзка с наказателно производство (ДВ, бр. 21 от 08.03.2014 г., в сила от 09.04.2014 г.)

§ 17. С влизането в сила на този закон специализираният отдел „Бюро по защита“ в Главна дирекция „Охрана“ към Министерството на правосъдието се преобразува в Бюро по защита при главния прокурор.

§ 18. Дълготрайните материални активи, ползвани от специализирания отдел „Бюро по защита“ в Главна дирекция „Охрана“ към Министерството на правосъдието, се предоставят на Прокуратурата на Република България.

§ 19. (1) Служебните правоотношения на държавните служители от специализирания отдел „Бюро по защита“ в Главна дирекция „Охрана“ към Министерството на правосъдието преминават в служебни правоотношения с Прокуратурата на Република България.

(2) Трудовите правоотношения на служителите от специализирания отдел „Бюро по защита“ в Главна дирекция „Охрана“ към Министерството на правосъдието преминават към Прокуратурата на Република България съгласно чл. 123 от Кодекса на труда.

(3) Лицата по ал. 1 и 2 преминават към Прокуратурата на Република България без срок за изпитване, освен служителите, които са със срок за изпитване.

§ 20. В двумесечен срок от влизането в сила на този закон главният прокурор, съгласувано с Висшия съдебен съвет, урежда устройството и правилата за дейността на Бюрото по защита.

§ 21. В двумесечен срок от влизането в сила на този закон Министерският съвет привежда в съответствие с него правилника за прилагане на закона.

Преходни и заключителни разпоредби към ЗАКОНА за Министерството на вътрешните работи (ДВ, бр. 53 от 27.06.2014 г.)

§ 52. В Закона за защита на лица, застрашени във връзка с наказателно производство (обн., ДВ, бр. 103 от 2004 г.; изм., бр. 82 от 2006 г., бр. 33 и 66 от 2008 г., бр. 82 от 2009 г. и бр. 21 от 2014 г.) в чл. 14д се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думите „чл. 55, ал. 1, 2, 4, 5 и 6, чл. 56, 57, 61, чл. 63 - 68 и чл. 69 - в случаите по чл. 61, ал. 1, т. 1, 4 и 5, чл. 72, 73, чл. 74, ал. 1, 2 и 5 и чл. 89“ се заменят с „чл. 64, ал. 1, 2, 4, 5 и 6, чл. 65, 66, 70, чл. 72 - 74, чл. 76, 80, 91 и чл. 81 - в случаите по чл. 70, ал. 1, т. 1, 4 и 5, чл. 85, 86, чл. 87, ал. 1, 2 и 5 и чл. 100“.

2. В ал. 2 думите „глави петнадесета - двадесета“ се заменят с „глави седма - дванадесета“.

Преходни и заключителни разпоредби към ЗАКОН за изменение и допълнение на Закона за защита на лица, застрашени във връзка с наказателно производство (ДВ, бр. 44 от 29.05.2018 г.)

§ 33. В двумесечен срок от влизането в сила на този закон Министерският съвет привежда в съответствие с него правилника за прилагане на закона.

§ 34. Определените до влизането в сила на този закон мерки по защита се привеждат в съответствие с него в тримесечен срок от влизането му в сила.

Преходни и заключителни разпоредби към ЗАКОН за изменение и допълнение на Закона за защита на личните данни (ДВ, бр. 17 от 26.02.2019 г.)

§ 78. В Закона за защита на лица, застрашени във връзка с наказателно производство (обн., ДВ, бр. 103 от 2004 г.; изм., бр. 82 от 2006 г., бр. 33 и 66 от 2008 г., бр. 82 от 2009 г., бр. 21 и 53 от 2014 г. и бр. 44 от 2018 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 14, ал. 4 думите „със Закона за защита на личните данни“ се заменят със „с изискванията за защита на личните данни“.

2. В § 1а от заключителните разпоредби думите „както и редът за обработване на личните данни по този закон“ и запетайте пред и след тях се заличават.

Преходни и заключителни разпоредби към ЗАКОН за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт (ДВ, бр. 11 от 07.02.2020 г.)

§ 75. В Закона за защита на лица, застрашени във връзка с наказателно производство (обн., ДВ, бр. 103 от 2004 г.; изм., бр. 82 от 2006 г., бр. 33 и 66 от 2008

г., бр. 82 от 2009 г., бр. 21 и 53 от 2014 г., бр. 44 от 2018 г. и бр. 17 от 2019 г.) в чл. 14, ал. 3 се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се нова т. 4:

„4. организира и осъществява охраната на прокурори и следователи при условия и по ред, определени със съвместна инструкция на министъра на правосъдието и главния прокурор, съгласувана с пленума на Висшия съдебен съвет;”.

2. Досегашната т. 4 става т. 5.

Преходни и заключителни разпоредби към ЗАКОН за допълнение на Наказателно-процесуалния кодекс (ДВ, бр. 16 от 23.02.2021 г.)

§ 10. В Закона за защита на лица, застрашени във връзка с наказателно производство (обн., ДВ, бр. 103 от 2004 г.; изм., бр. 82 от 2006 г., бр. 33 и 66 от 2008 г., бр. 82 от 2009 г., бр. 21 и 53 от 2014 г., бр. 44 от 2018 г., бр. 17 от 2019 г. и бр. 11 от 2020 г.) в допълнителната разпоредба в § 1 думите „личната физическа охрана, при условията и по реда на Наказателно-процесуалния кодекс” се заменят с „охрана”.

Преходни и заключителни разпоредби към ЗАКОН за изменение и допълнение на Закона за защита на лица, застрашени във връзка с наказателно производство (ДВ, бр. 80 от 24.09.2021 г.)

§ 24. С влизането в сила на този закон Бюрото по защита при главния прокурор се преобразува в самостоятелна организационна структура - „Бюро по защита на застрашени лица” към министъра на правосъдието.

§ 25. Дълготрайните материални активи, ползвани от Бюрото по защита при главния прокурор, се предоставят на Министерството на правосъдието.

§ 26. (1) Служебните правоотношения на служителите от Бюрото по защита при главния прокурор преминават в служебни правоотношения с Министерството на правосъдието.

(2) Трудовите правоотношения на служителите от Бюрото по защита при главния прокурор преминават към Министерството на правосъдието съгласно чл. 123 от Кодекса на труда.

(3) Лица по ал. 1 и 2 преминават към Министерството на правосъдието без срок за изпитване, освен служителите, които са със срок за изпитване.

§ 27. В тримесечен срок от влизането в сила на този закон министърът на правосъдието съвместно с главния прокурор осъществяват дейностите, необходими за преминаване на Бюрото по защита към министъра на правосъдието. Тримесечният срок се прилага и за дейностите по § 25, свързани с прехвърлянето на дълготрайните материални активи към Министерството на правосъдието.

§ 28. (1) В двумесечен срок от влизането в сила на този закон Министерският съвет привежда в съответствие с него правилника за прилагане на закона.

(2) Споразуменията за сътрудничество и взаимодействие, както и съвместните инструкции за взаимодействие с органите на държавна власт и местно самоуправление, сключени, съответно издадени до влизането в сила на този закон, се прилагат, доколкото не му противоречат.